

EMAC '99

Σημαντική ήταν μέχρι τώρα η ανταπόκριση αρχαιολόγων και ειδικών των Θετικών Επιστημών από την Ελλάδα και το Εξωτερικό για το 5th European Meeting on Ancient Ceramics, με έμφαση στις σύγχρονες τάσεις έρευνας και εφαρμογών. Το Συνέδριο, υπενθυμίζεται στους αναγνώστες, θα γίνει από 18 ως 20 Οκτωβρίου 1999 στο αμφιθέατρο του Κέντρου "Δημόκριτος", διοργανωμένο από το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Κέντρου. Περίπου 150 επιστήμονες έχουν δηλώσει συμμετοχή, σύμφωνα με την πρόσφατη εγκύκλιο και οι περισσότεροι από αυτούς προτίθενται να παρουσιάσουν πρωτότυπες εργασίες. Το χρονικό όριο υποβολής περιλήψεων ήταν στις 15/5/99. Η πλήρης έγγραφη κοστίζει 45.000 και περιλαμβάνει συνεδριακό υλικό, βιβλίο περιλήψεων, μεταφορά συνέδριων στο "Δημόκριτο", δείπνο συμπόσιου, με μεσημεριό φαγητό, και καφέ-αναψυκτικά για τα διαλείμματα. Για τους φοιτητές το κόστος είναι 25.000 ενώ υπάρχουν και δυνατότητες εκπτώσεων για περιορισμένο αριθμό συνέδρων που θα παρουσιάσουν εργασία.

Πληροφορίες δίνονται στο τηλέφωνο Αθηνών 6503389 ή στην σελίδα:
<<http://www.ims.demokritos.gr/archae>>.

Ρόδος: Αρχαιομετρία και Αρχαιολογία, νέες τάσεις

Στο διάστημα 3-7 Νοεμβρίου 1999 έχει προγραμματιστεί συνάντηση ειδικών, στη Ρόδο, στην οποία θα παρουσιασθούν και θα διερευνηθούν οι μέχρι τώρα προόδους και οι προοπτικές της Αρχαιομετρίας για την επίλυση προβλημάτων Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης. Οι κύριες θεματικές ενότητες θα είναι: απόλυτη χρονολόγηση, αναλύσεις-προέλευση, γεωφυσικές διασκοπήσεις και αρχαιοαστρονομία. Σκόπιμο της συνάντησης είναι η παρουσίαση νέων ιδεών, μεθοδολογιών, ενδοακτινικών προσεγγίσεων και αξιόπιστων κριτηρίων για την καλύτερη διεύθυνση έργων της αρχαιομετρικής μεθόδου, οι οποίες έχουν ήδη αρκετά εξελιχθεί στις τελευταίες δεκαετίες. Προσεκτικώς ομιλητές είναι 40 περίπου επιστήμονες από γνωστά πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα του Εξωτερικού, καθώς και Έλληνες ειδικοί. Η συνάντηση οργανώνεται από το νεοσύστατο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, με πρόεδρο οργανωτικής επιτροπής τον Καθηγ. Ι. Λυριτζή. Αξίζει να υπαγραμμωθεί ότι το Τμ. Μεσογειακών Σπουδών στη Ρόδο πρόκειται να υποδεχθεί στο φετινό ακαδημαϊκό έτος τους πρώτους 50 φοιτητές του. Σε σχετικό ενημερωτικό φυλλάδιο που κυκλοφόρησε αναφέρεται μάλιστα ότι μία από τις κύριες καταβύσεις του νέου τμήματος θα είναι, σε προπτυχιακό επίπεδο, Αρχαιολογία και Αρχαιομετρία. Πληροφορίες: Τμ. Μεσογειακών Σπουδών, λεωφ. Δημοκρατίας 1, 85100 Ρόδος, Τηλ. 0241-99011, fax: 0241-99099, e-mail <tms@rhodes.aegean.gr>.

Η επιστημονική συνάντηση του Σουηδικού Ινστιτούτου

Με τίτλο "Trade and Production in Premonetary Greece" διοργανώνεται κάθε χρόνο από τη Σουηδική Αρχαιολογική Σχολή μια πολύ ενδιαφέροντα επιστημονική διημερίδα, που επικεντρώνεται σε διαφορετικές θεματικές ενότητες. Το θέμα-τίτλος της φετινής συνάντησης είναι "Production and Religion" και θα γίνει από 27-28 Νοεμβρίου 1999. Οι οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και άλλες πτυχές του θέματος αναμένεται να εξετασθούν με βάση γραπτά μαρτυρίες και μελέτες σχετικών ευρημάτων από Έλληνες και ξένους αρχαιολόγους και

άλλους ειδικούς. Για φέτος έχει προγραμματισθεί παρουσίαση ανακοινώσεων και με συνεδρία αρίστας (poster), ενώ στη σχετική εγκύκλιο ενθαρρύνονται νέοι επιστήμονες και φοιτητές να παρουσιάσουν εργασίες, με τη δυνατότητα μερικής οικονομικής υποστήριξης σε όσους ταξιδεύουν για να συμμετάσχουν. Οργανωτές της συνάντησης είναι οι κυρίες Carole Gillis, Christina Risberg και Brigitta Sjöberg, από τα πανεπιστήμια Lud και Uppsala, Σουηδίας. Τα Πρακτικά των συναντήσεων της σειράς Trade and Production δημοσιεύονται τακτικά στη σειρά "Studies in Mediterranean Archaeology and Literature" του εκδ. οίκου Prof. P. Åström. Πληροφορίες: Paul Åströms Förlag, William Gibson's Väg 11, SE-43376 Jonsered, Sweden, ή στη Σουηδική Αρχαιολογική Σχολή, Μητρώων 9, Αθήνα, τηλ. 9232102.

Γερμανική Αρχαιομετρική Εταιρεία

Με τον τίτλο "Gesellschaft für Naturwissenschaftliche Archäologie Archaeometrie" ιδρύθηκε νέο επιστημονικό σωματείο στη Γερμανία, με σκοπό την ενίσχυση και προβολή των εκεί αρχαιομετρικών δραστηριοτήτων. Η πρωτοβουλία της ίδρυσης της νέας Εταιρείας ανήκει σε ομάδα ειδικών επιστημόνων, με επικεφαλής τον Günther Wagner, καθηγητή Αρχαιομετρίας στο Πανεπιστήμιο της Χαϊδελβέργης. Σε εγκύκλιο που κυκλοφόρησε πρόσφατα οι ενδιαφερόμενοι πληροφορούνται ότι μπορούν να ενημερωθούν για την Εταιρεία μέσω της ιστοσελίδας: [<http://goanna.mpi-hd.mpg.de/gnaa/home.html>]. Αξίζει να σημειωθεί ότι στη χώρα μας, η Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία (EAE) έχει ιδρυθεί από το 1982 και ότι παράμοια ιστοσελίδα της ΕΑΕ υπάρχει από το 1996.

Προϊστορική μεταλλεία χαλκού στο Αιγαίο

Η άποψη ότι στα νησιά του Αιγαίου γινόταν επίποπα εκμετάλλευση χαλκού στην πρώτη Χαλκοκρατία διατυπώθηκε από κορυφαίους αρχαιολόγους στη δεκαετία του '70. Στηριζόταν μόνο σε χάλκινα ανασκαφικά ευρήματα (όπλα, εργαλεία κ.λπ.) και σε αποσταματικές πληροφορίες για ύπαρξη μεταλλορυχών σκαριών, οι οποίες όμως δεν είχαν μελετηθεί επαρκώς. Όμως οι περισσότεροι αρχαιολόγοι και άλλοι ειδικοί πίστευαν τότε ότι τα χάλκινα και τα μπρούντζινα προϊστορικά αντικείμενα που βρέθηκαν στα νησιά του Αιγαίου έφταναν εκεί μέσω εμπορευμάτων ανταλλαγών και μετακινήσεων πληθυσμών. Στα χρόνια που πέρασαν, ωστόσο, οι συνδυασμένες αρχαιολογικές και αρχαιομετρικές έρευνες έφεραν και φέρνουν στο φως αυξανόμενο αποδεικτικό στοιχεία που καταδείχνουν στην αποδοχή της άποψης για επίποπη εκμετάλλευση χαλκού στο Αιγαίο. Οι αρχαιομεταλλουργικές δραστηριότητες που έχουν μελετηθεί στην Κύβητο π.χ. έχουν ήδη χρονολογηθεί με ασφάλεια στην πρώτη Χαλκοκρατία. Ανάλογες προϊστορικές δραστηριότητες για παραγωγή χαλκού έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια αντικείμενο έρευνας στη θέση Χρυσόκαμνο της ανατολικής Κρήτης, ενώ σχετικές μελέτες (που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί) ξεκίνησαν στην Κέα, στη Σέριφο, στο Ηρόδο και σε μερικά μικρά νησιά του Αιγαίου. Στην αρχή του περασμένου χρόνου διοργανώθηκε στο Sheffield Center for Aegean Archaeology του Πανεπιστημίου του Σέφιλντ (Αγγλία) μια συνάντηση ειδικών με θέμα "Metallurgy in the Early Bronze Age Aegean" και σκοπό την καταγραφή των μέχρι τώρα προόδων στην σχετικές έρευνες. Στη συνάντηση αυτή παρουσιάστηκαν νέα αρχαιολογικά κατασκαμμοτικά, μεταλλορυχικά και αναλυτικά δεδομένα, που ενίσχυσαν περισσότερο την άποψη της προϊστορικής μεταλλείας χαλκού στο Αιγαίο και

επιβεβαιώθηκε η ανάγκη διεπιστημονικών ερευνών για τα μεγάλα αρχαιολογικά προβλήματα. Τα Πρακτικά της συνάντησης στην οποία συμμετείχαν και αρκετοί Έλληνες επιστήμονες, αναμένεται να εκδοθούν στις αρχές του επόμενου χρόνου.

Το 32ο Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας

Με τον υπότιτλο "Archaeometry 2000" κυκλοφορήσε πρόσφατα εγκύκλιος για υποβολή εργασιών στο 32ο Συμπόσιο Αρχαιομετρίας. Το διεθνές αυτό συνέδριο διοργανώνεται κάθε δύο χρόνια σε ευρωπαϊκές ή αμερικανικές πόλεις εκολάδ, και συγκεκριμένα αρκετές εκατοντάδες ειδικών στην Αρχαιομετρία, αλλά και αρχαιολόγους, απ' όλο τον κόσμο. Πρόκειται να πραγματοποιηθεί στη μακρινή για τη χώρα μας, Πόλη του Μεξικού, με κύριο διοργανωτή τον L. Barba, από 15 ως 19 Μαΐου 2000. Στην πρώτη εγκύκλιο για εκδήλωση ενδιαφέροντος ανταποκρίθηκαν περισσότερα από 500 επιστήμονες και προβλέπεται αυξημένη συμμετοχή. Στην εγκύκλιο αναφέρονται οι κύριες θεματικές ενότητες:

- Technology and provenance of stone, pigments and plasters.
- Technology and provenance of ceramics and slips
- New World metals: Technology and provenance
- Geophysical study of archaeological remains under cities.
- Human exploitation of animal resources.

Μολονότι είναι σαφές η προβολή θεμάτων του "Νέου Κόσμου", το Συμπόσιο δεν πρόκειται να χάσει το διεθνή χαρακτήρα του καθώς αναμένονται εργασίες από πολλές χώρες. Η προθεσμία υποβολής περιλήψεων εργασιών (~ 250 λέξεις) έχει ορισθεί στις 31 Οκτωβρίου 1999. Η πλήρης συμμετοχή συνδέων κοστίζει \$220 USD, ενώ για φοιτητές και συνδεδεμένα πρόσωπα το κόστος έχει ορισθεί στα \$85. Οι διοργανωτές έχουν καταρτίσει παράλληλα και πλούσιο πρόγραμμα επισκέψεων σε μουσεία και εκδορών με αρχαιολογικούς και ιστορικούς χώρους, π.χ. Central highlands (Aztec), Yucatan Peninsula (Maya) κ.λπ. Επίσημη γλώσσα του Συμποσίου θα είναι η Αγγλική. Πληροφορίες-εγγραφές: Archaeometry 2000, Instituto de Investigaciones Antropológicas, UNAM, Circuito Exterior s/n, Ciudad Universitaria, Del. Coyoacán, Mexico City, D.F. 04510, Mexico, fax. + +52.5.62229651 και 6652959.

e-mail <archaeo2000@servidor.unam.mx>.
Πληροφορίες μπορούν να έχουν οι ενδιαφερόμενοι άμεσα στην ιστοσελίδα
<<http://www.archaeometry.unam.mx>>.

Ας ελπίσουμε σε μια σημαντική ελληνική εκπροσώπηση, παρά τη μακρινή απόσταση και τα μεγάλα έξοδα.

Ερευνητικές χρηματοδοτήσεις

Όσοι ερευνητές προσπαθούν να επιτύχουν χρηματοδότηση έργων στην Αρχαιομετρία γνωρίζουν καλά τις δυσκολίες και τη ελληνική καταλλήλων προγραμμάτων στα οποία θα μπορούσαν να ενταχθούν οι σχετικές ερευνητικές προτάσεις. Οστόσο οι χρηματοδοτήσεις είναι απολύτως αναγκαίες για την επιβίωση της σημαντικής στη χώρα μας, αρχαιομετρικής έρευνας, για την εκπαίδευση νέων επιστημόνων και κυρίως για την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων τεχνολογιών που συνεισφέρουν ουσιαστικά στο μεγάλο κεφάλαιο της πολιτισμικής κληρονομιάς του τόπου. Άλλες ευκαιρίες με χαμηλές χρηματοδοτήσεις παρουσιάζονται κάποτε με τις προκηυξεις των διακριτικών συνεργασιών, και ακόμη λιγότερες στα ανταγωνιστικά προγράμματα της Ε.Ε. Είναι λοιπόν ανάγκη, τόσο οι αρμόδιοι των υπουργείων όσο και η πολιτική ηγεσία που μπορεί να παίξει ρόλο στις προτεραιότη-

τες των ερευνητικών χρηματοδοτήσεων να λάβουν σοβαρά υπόψη τους ότι αυτοί του είδους οι χρηματοδοτήσεις έχουν πρακτικά και ουσιαστικά αποτελέσματα, τα οποία μάλιστα είναι άμεσα αξιοποιήσιμα στη χώρα μας. Κι ακόμη ότι η μέριμνα για τη δημιουργία των καταλλήλων προγραμμάτων έρευνας μπορεί να αυξηθεί θεματικά την εισροή κοινοτικών κεφαλαίων στον τόπο, αφού οι Έλληνες ερευνητές μπορούν. Μερικές διευκρινίσεις για τους ερευνητές που αναζητούν προγράμματα είναι οι εξής:

ΓΓΕΤ: <<http://www.gsr.gr>>, Innovation-Πράξη: <<http://www.irc.forth.gr>>, NATO-science: <<http://www.nato.int/science/>>, Marie Curie Fellowship Association: <<http://www.mariecurie.org>>

Συνέδρια

- The Solid State Physics in the Study of the Cultural Heritage, Θεσσαλονίκη, 28-30 Οκτωβρίου 1999, Πληροφορίες: Assoc. Professor E. Polychronidis, Dept. of Physics, Aristotle University of Thessaloniki, 54006 Θεσσαλονίκη, ή στην ιστοσελίδα: <<http://www.physics.auth.gr/bpu>>.

- 3rd Mediterranean Basin Conference on Analytical Chemistry (MBCAC III), Antalya, Turkey, 4-9 Ιουνίου 2000, με ειδικά συνέδρια για θέματα Αρχαιομετρίας. Πληροφορίες: MBCAC III Secretariat, Hacettepe University, Dept. of Chemistry, Beytepe 06532 Ankara Turkey ή στην ιστοσελίδα: <<http://www.mbcac3.hacettepe.edu.tr>>.

ZOG 99: Διεθνές Συνέδριο

Με τίτλο "Η Ζωοαρχαιολογία στην Ελλάδα: Η πρόσφατη έρευνα", πρόκειται να πραγματοποιηθεί από 9 έως 11 Σεπτεμβρίου στην Αθήνα το Διεθνές Συνέδριο Ζωοαρχαιολογίας. Το Συνέδριο είχε συνδιοργανωθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού, την Εφορεία Παλαιοντολογίας-Πηλαγοκομίας και τη Βαστανική Υπηρεσία Αθηνών. Εξαιτίας όμως του σεισμού της 7ης Σεπτεμβρίου το Συνέδριο δεν πραγματοποιήθηκε. Σύμφωνα με πληροφορίες μας, οι ανακοινώσεις που είχαν ετοιμασθεί από τους συνδεδεμένους πρόκειται να εκδοθούν ως Πρακτικά του (μη πραγματοποιηθέντος) Συνεδρίου και είναι προγραμματισμένο να κυκλοφορήσουν στις αρχές του 2000 (έκδοση του B.S.A.).

Άλλες σχετικές πληροφορίες ίσως δίδονται στην ιστοσελίδα: [<http://www.culture.gr>]

Asmosia 2000

Το 3ο Διεθνές Συνέδριο για τη μελέτη των μαρμάρων και άλλων πετρωμάτων που χρησιμοποιήθηκαν στην αρχαιότητα θα γίνει στη Βενετία (Ιταλία) από 15 έως 18 Ιουλίου 2000. Αντικείμενα του Συνεδρίου θα είναι προσδιορισμοί και αναλύσεις πετρωμάτων που χρησιμοποιήθηκαν για διάφορους σκοπούς στην αρχαιότητα, διακρίση και εμπόριο μαρμάρου, χρήση πετρωμάτων στην αρχαία τέχνη, διαβρωση και μελέτες αυθεντικότητας. Οι ημερομηνίες πραγματοποίησης του Συνεδρίου έχουν επιλεγεί έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν, αν επιθυμούν, και το Συνέδριο για τη φθορά και τη συντήρηση πετρωμάτων, το οποίο θα γίνει από 19 έως 25 Ιουνίου στην ίδια πόλη (Βενετία). Η μερομηνία υποβολής περιλήψεων έχει ορισθεί στις 31.1.2000 και το κόστος εγγραφής είναι USD \$ 130.00, για φοιτητές \$ 80.00. Πληροφορίες, εγγραφές: Prof. L. Lazzarini, L.A.M.A. Dip. Di Storia dell' Architettura, I.U.A.V., S. Polo 2468/B-30125 Venezia (Italy), Τηλ. 0039.041.2571413, fax. 0039.041.2571434, e-mail: <fabria@iuav.unive.it>.